

[Norlev.]

formodentlig nu, naar Grunden vurderes saa højt, se ganske bort fra denne Værdi, og det vil sige, at Grundspekulationen her venter at kunne tjene 258 000 Kr. ud over Vurderingen. Jeg har desværre ikke Vurderingstallene fra 1932, og jeg kan altsaa ikke nøjagtigt regne ud, hvor meget Staten eventuelt vil faa i Grundstigningsskyld, men med de nuværende Fradragsregler tør jeg anslaa det til ikke at blive mere end godt 40 000 Kr., Staten vil kunne beregne de 2 pCt. Grundstigningsskyld af. Atter her venter altsaa Grundspekulationen at kunne tage en meget stor Gevinst.)

Jeg kender et andet Tilfælde. Nogle Tdr. Land Gartnerjord blev for nogle Aar siden købt for ca. 90 000 Kr., og i Aar er der budt 825 000 Kr. for det samme Areal, fordi det kan bruges til Parkbebyggelse.

Medens Grundværdien i København og Frederiksberg ifølge den officielle Vurdering fra 1936 til 1945 kun steg med 166 Mill. Kr., er den i Københavns Amt alene steget med 188 Mill. Kr., i samtlige Provinsbyer kun med ca. 200 Mill. Kr., saa man kan med Ret sige, at det er her i Københavns Amt, det foregaar for Tiden.

Jeg mener, at disse Tal, som kunde suppleres med mange flere — jeg staar gerne til Tjeneste med flere — beviser, at Vurderingen langt fra er effektiv over for Stigninger, der foregaar saa hurtigt som de, der her er Tale om. De viser ogsaa, at Loven ikke er effektiv, tværtimod, man regner aabenbart slet ikke med den fra Grundspekulationens Side, og det er, fordi Loven, som det ærede Medlem Hr. Bertel Dahlgaard udtrykte det, er meget uheldigt affattet, saaledes at det bliver Køberen, der eventuelt kommer til at betale af Grundstigningen, medens Sælgeren kan redde sin Gevinst, saaledes som Forholdene er i Øjeblikket. Og Grundstigningsskylden bliver jo et saa ringe Beløb i det hele taget, at man fra Grundspekulationens Side ikke behøver at regne med det. Der er, om jeg saa maa sige, noget Bondefangeri i det, fordi Køberen i Regelen ikke vil være tilbøjelig til at lægge Mærke til, hvor meget der eventuelt kan forlanges i Grundstigningsskyld, og Sælgeren kan stryge Gevinsten. Men det er navnlig Staten, det gaar ud over, hvad de Eksempler, jeg har fremført, tydeligt viser. Man skulde tro, at denne Lov var lavet af Grundspekulanter, og det er den maaske ogsaa.

Tallene viser, synes jeg, klart og tydeligt, at der her er Værdier at hente, som en fattig Statskasse ikke bør kaste i Grams til

Spekulationen, for disse Værdier er saa ganske øjensynligt samfundsskabte. Ejerne af disse Ejendomme, der er steget saa stærkt i Pris, kunde for den Sags Skyld godt have boet paa Maanen, deres Jord vilde alligevel være steget i Pris som Følge af, at Samfundet anlægger en S-Bane ud til Ballerup. Regeringen og dens Støttepartier hævder jo den private Ejendomsret. Det gør vi fra Retsforbundets Side ogsaa. Konsekvensen af at hævde den private Ejendomsret synes os ganske klart og tydeligt ogsaa at maatte være den, at de samfundsskabte Værdier skal Samfundet have Udbyttet af.

Vi husker antagelig alle — i hvert Fald de fleste af os — fra Bibelhistorien den bekendte Fortælling om Kongen af Babels Drøm, hvor han saa en stor Billedstøtte, hvis Hoved var af Guld, Brystet af Sølv, Bug og Lænder af Kobber og Benene af Jern, men Fødderne var dels af Jern, dels af Ler. Det forekommer mig at være et godt Billede paa den hidtidige liberalistiske Samfundsopfattelse og Politik, som det højtærede Ministerium er Talsmand for. Liberalismen har skabt store Rigdomme, og maalt i Forhold til Fortidens Kaar maa man sige, at den har skabt gode Kaar praktisk talt for alle. Liberalismen har været Forkæmper for Frihed, og Frihed er et Gode, som ikke kan vurderes højt nok.

Liberalismen har i det hele taget været en stærk og meget frugtbar Bevægelse, men jeg overdriber ikke, naar jeg siger, at i Dag er Liberalismen svag, og Aarsagen dertil er, at dens Ejendomsbegreb er en mærkelig Blanding af Ret og Uret. Den hævder Ejendomsretten, men vil ikke hævde den, naar der er Tale om de Værdier, Samfundet skaber. Tværtimod, der synes den stadig at gaa Grundspekulationens Ærinde, stadig at hævde Grundbesiddelsens Ret til Udbyttet af de samfundsskabte Værdier. Dette har gjort Liberalismen svag, for det skaber en uretfærdig Ulighed i selve Samfundslivets Grundlag; det betyder, at de $\frac{4}{5}$ af Borgerne i Danmark maa betale den ene Femtedel, den besiddende Del, ca. 400—500 Mill. Kr. aarlig for Retten til at leve og arbejde i det fælles Fædreland. Og denne Svaghed ved Liberalismen træder særlig grelt frem paa det Omraade, som jeg her har nævnt. Samfundet skaber Jordværdier, men Grundspekulationen tager dem, og tager dem uden Arbejde som en ren Lotterigevinst, og jo længere vi udsætter Revisionen af denne Lov, des større Stigninger vil der komme paa disse Jordværdier, des flere Salg vil der ske, og des flere forgældede Grundbesiddere vil der komme. Naar der saa er